

Cardiotocografi

Cardiotocografi (CTG) er en elektronisk overvågning af fostrets hjertefrekvens og den fødendes veaktivitet. Undersøgelsen anvendes i forbindelse med fødsler, når der er risiko for eller mistanke om iltmangel hos fostret.

Ved gennemgang af databasen for utilsigtede hændelser fra begyndelsen af 2004 til maj 2007 blev der fundet seks hændelser med en faktisk score 3, som omhandlede anvendelse af CTG.

Hændelserne afspejler tre problemstillinger:

- 1) Utilstrækkelig varighed af CTG overvågningen
- 2) Forkert tolkning af afvigende CTG kurver
- 3) Mangelfuld opfølgning på abnorme CTG kurver.

Varighed af CTG registrering

I en hændelse var hovedproblemet, at der blev påbegyndt CTG registrering på en korrekt indikation, men varigheden var ikke tilstrækkelig.

I rapporten om denne hændelse fremgik, at det blev besluttet at fremskynde kejsersnittet på grund af risiko for bristning af livmoderen. Operationen blev udskudt på grund af andre akutte opgaver for fødselslægen. I venteperioden på operationen blev der ikke foretaget CTG overvågning. Den fødende fik rygmarvsbedøvelse. Da kejsersnittet blev foretaget var livmoderen bristet og barnet dødt.

Tolkning af CTG

I tre hændelser var hovedproblemet, at CTG overvågningskurven ikke blev korrekt tolket. Det blev overset, at der var tegn på, at fostret var påvirket af iltmangel.

I en rapport blev det beskrevet, at der sidst i forløbet af en fødsel opstod ændringer i CTG kurven, som tydede på iltmangel hos fostret. Disse ændringer opfattede jordmoderen ikke tilstrækkelig hurtigt som afvigende og konfererede derfor ikke med en læge. Barnet døde efter nogle døgn som følge af svær iltmangel ved fødslen.

En anden rapport er der omtalt en hændelse, hvor der blev ordineret halv akut kejsersnit på grund af unormale forhold på CTG kurven samt manglende fremdrift af fødslen. Man accepterede en kortere ventetid på grund af andre akutte opgaver for anæstesipersonalet. I ventetiden fortsatte CTG overvågningen, men det blev ikke opfattet, at CTG kurven viste tiltagende tegn på iltmangel hos fostret. Derfor blev der ikke ordineret akut kejsersnit. Barnet var dødfødt.

I den tredje rapport er det beskrevet, at der ved bristning af fosterhinden kom en stor skylle tykt grønt fostervand. Da jordmoderen efter påsætning af CTG ydermere mente, at kurven ikke var normal, konfererede hun med en læge, som ikke mente, at CTG kurven var påfaldende. CTG overvågningen fortsatte. Jordmoderen måtte forlade fødestuen i ½ time på grund af andre presserende opgaver. En læge var på et tidspunkt tilfældigt inde på stuen, hvor vedkommende talte med den fødende og så på kurven. Lægen tolkede ikke kurven korrekt. Da jordmoderen kom tilbage, fandt hun, at CTG kurven var svært abnorm. Der blev foretaget akut kejsersnit. Barnet var livløst ved fødslen, men blev genoplivet.

Opfølgning på abnormt CTG

I to hændelser var hovedproblemet, at der opstod mistanke om afvigende CTG, men der blev ikke foretaget en afklaring ved at jordmoderen konfererede med en læge.

I beskrivelsen af den ene hændelse er det anført, at jordmoderen fik mistanke om afvigelser i CTG kurven, men det blev ikke konfereret med andre. I stedet indgav hun vestimulerende infusionsvæske med henblik på hurtig afslutning af fødslen. I den anden hændelse konfererede jordmoderen heller ikke sin mistanke om afvigelser i CTG kurven med en læge. Hun gav smertestillende medicin for at give den fødende ro. I begge tilfælde var børnene dødfødte.

Lovgivning: Cirkulære om jordmodervirksomhed

Af cirkulæret fremgår at jordmoderen varetager den spontant forløbende fødsel og at jordmoderen skal henvise til eller tilkalde læge ved sygelige tilstande eller komplikationer eller ved mistanke herom hos kvinden i forbindelse med graviditet, fødsel eller barsel, hos det nyfødte barn eller hos fosteret.

Det skal fremgå af afdelingens instruks, at jordmoderen skal konferere med eller tilkalde læge når CTG-kurven ikke skønnes at være normal.

Herudover anbefaler Sundhedsstyrelsen:

Fødeafdelingernes instrukser for både læger og jordemødre bør indeholde

- 1) beskrivelse af indikationer for anvendelse af CTG
- 2) beskrivelse af opfølgning på afvigelser på CTG kurven

Fødeafdelingerne bør etablere regelmæssig undervisning for både læger og jordemødre i indikation for CTG, tolkning af CTG og opfølgning på afvigelser.

Sundhedsstyrelsen den 24 september 2007.

